

ДЯДО БЛАГО

МЪДРА БАБА

БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК

БИБЛИОТЕКА
СЛЪНЧЕВИ ИЗВОРИ

ДЯДО БЛАГО

МЪДРА БАБА

ГАТАНКИ

ИЗДАТЕЛСТВО
БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК
СОФИЯ 1981

1300 ГОДИНИ
БЪЛГАРИЯ

ДЯДО БЛАГО

МЪДРА БАБА

ГАТАНКИ

ПОДБОР И РЕДАКЦИЯ КИРИЛ МОМЧИЛОВ

ХУДОЖНИК НЕВА ТУЗСУЗОВА

БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК 1981

ЗА АВТОРА НА КНИГАТА

Истинското име на писателя Дядо Благо е Стоян Стойков Русев. Роден е на 2 февруари 1866 година в село Заберново, Бургаски окръг. Бил е учител в няколко странджански села и в Бургас, както и в училищата „Братя Миладинови" и „Кирил и Методий" в София. Дядо Благо е един от учредителите на Дружеството на детските писатели през 1928 година. Починал е в София на 16 януари 1938 година.

Свързал отрано живота си с училището, Дядо Благо посвещава творчеството си на децата. Освен това превежда и преразказва тринадесет приказки от Братя Грим, като ги издава в отделна книга през 1896 г. в Пловдив. Той е редактор и издател на илюстрованото месечно списание „Градинка" (1894—1897), както и на първия детски литературен вестник „Славейче" (1906—1910). По-късно през 1930 г. Дядо Благо издава детско картинно сборниче „Кръгосветче" с приказки, гатанки, разказчета и ладанки. А през следващата година започва издаването на нова детска библиотека „Росна капка", от която излизат четири номера. Тя е подновена едва в 1936 година, когато Дядо Благо издава още пет броя от нея. Всичките му книжки са илюстрирани от художника Вадим Лазаркевич.

Гатанките, поместени в тази книжка, са малка част от творчеството на Дядо Благо, пръснато в детските вестничета и списания от това време.

Виж чудо под небето —
два извора в полето:
тъгуват ли — извират,
зарадват ли се — спират.

(Очите)

Две сестрици,
сиви врани,
с един гвоздей
приковани,
все се кълват
и се борят,
сякаш лошо
ще си сторят,
ала пак си
в мир живеят,
по поръка
сладко пеят.

(ножици)

Не се впряга моят
бивол във ярема,
по постлано ходи,
огън му в корема.

(Ютия)

Бодлива крава
през плет минава,
опашката ѝ
отвън остава.

(Игла с конец)

Тънко-тънко
тънколаче,
през процепка
се провлача,
а без него
не излиза
ни абица,
нито риза.

(Конец)

Бисери се
поронили
по поляни,
по могили;
черно харо
ги пиляло,
ясно слънце
ги събрало.

(Роса)

На бяла тиква
трева поникла.

(Глава)

Костен зъбльо
в гора броди,
път оправя,
в път не ходи.

(Гребен)

Отдолу му лопата,
отгоре му корито,
а то-в средата
скрито.

(Костенурка)

Гърбав Тодор
в коприва
с къщата си
отива.

(Охлюв)

Из гора ходи
делия,
не носи сабя
френгия,
а тънки остри
маждраци
за пет хиляди
юнаци.

(Таралеж)

Сура-щура
из гората,
страх задава
на децата
в градовете
и селата.

(Мечка)

На студ се Белчо пери,
на слънцето — трепери.

(Сняг)

Майстор Сечко
във реката
сапун прави
от водата;

баба Марта
го събира,
за един ден
го изпира.

(Лед)

Дълг Димо
без кости,
в небе ходи
на гости.

(Дим)

Мъдра баба
сиволана,
в пазвата си
скри балкана.

(Мъгла)

Ни хвърка, ни ходи,
керваните води.

(Звезда)

В синя паница —
златна пшеница.

(Звездното небе)

В шушулчица се ражда,
в гърненцето умира,
а всеки му се радва,
кога добре увира.

(боб)

Светло злато,
в куп събрано,
нетопено,
некована,
всяка вечер
го покриват,
всяка заран
го отвиват.

(Огън)

В прости дрехи
като роб,
брада има
като поп,
рога има
като вол,
сутрин-вечер
лиже сол.

(Козел)

Кум кумува,
не престава,
сутрин, вечер,
все кръщава:
агънцата на овчаря,
телците на говедаря,
докато и него царя
занесе на кожухаря.

(Вълк)

Свещи горят по полето
на открито под небето
вятър духа, не гаси ги,
слънце грее, не топи г

(минзухар)

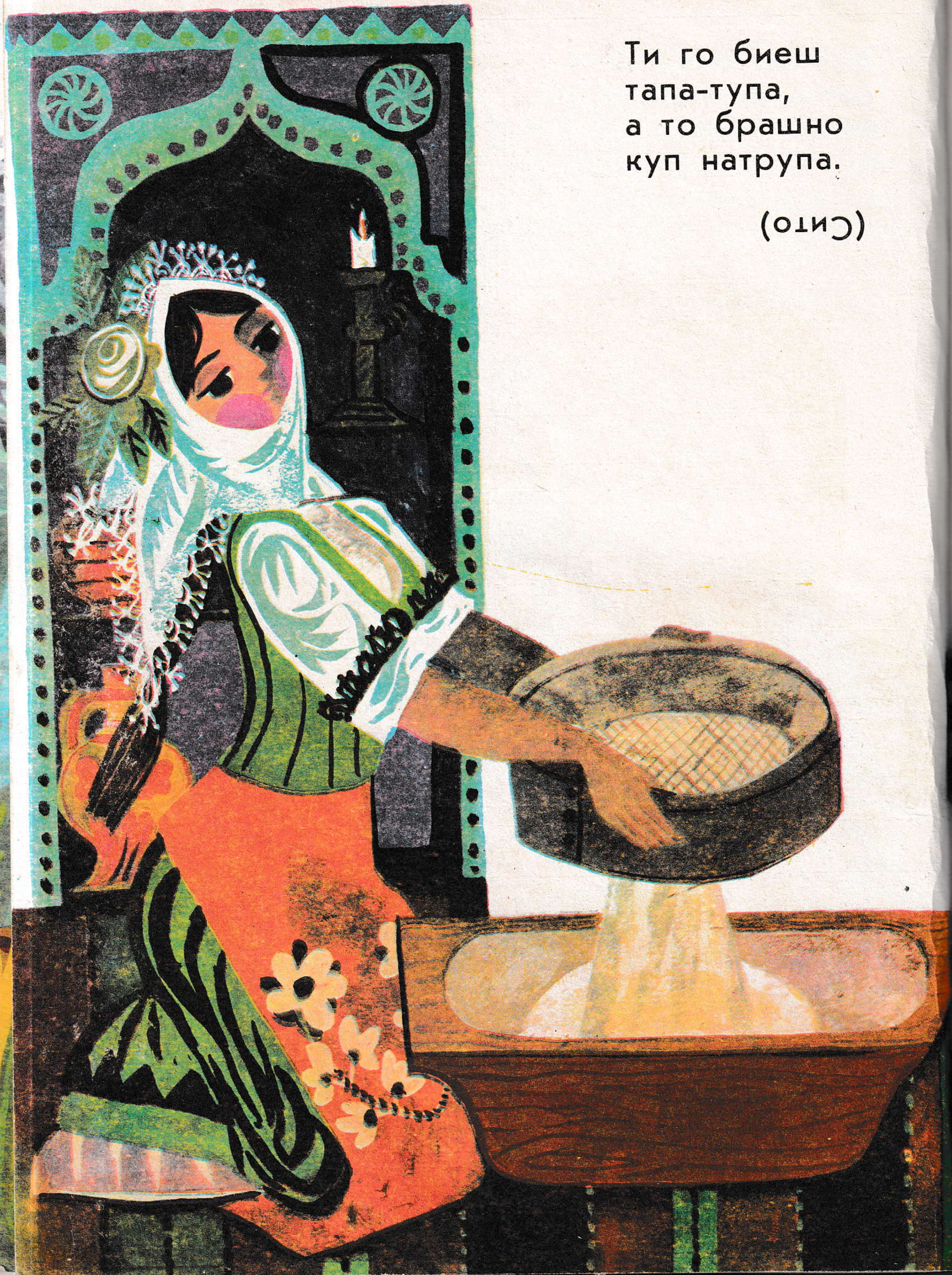
Пчели бели
от високо
прилетели,
топло слънце
ги напекло
и умрели.

(Снежинки)

Ти го биеш
тапа-тупа,
а то брашно
куп натрупа.

(Сито)

Малко небо —
ситен дъжд:
бяло житце,
сива ръж.

(Решето)

Без сладило
подсладява,
без горчило
огорчава,
плач на радост
преобръща,
като тръгне,
се не връща.

(Дума)

Аз го бия,
както мога,
а то дига
вик до бога.

(Тъпан)

От човека е по-високо,
а по-ниско е от куче;
рунтаво е кат животно,
но не блее, нито мучи.

(Калпак)

Две черни месечинки
над две морета сини:
моретата светлеят,
а те си все тъмнеят.

(Веждите)

Хитра Митра
дългопаха
няма срама,
нито страха,
ходи, чисти
в тъмни нощи
курниците
от кокошки.

(Лисица)

Не изгубила е
нищичко Тодора,
а пък постоянно
дири, рови двора.

(Кокошка)

Два юнака,
два близнака,
всъде всичко
разузнават,
а сами се
не познават.

(Очите)

Десет братя трупат
в плевница омразна,
а пък тя за чудо
все остава празна.

(Устата)

Четирма знайни братя
където да ги пратя,
един без друг не ходят
на чифтове се водят,
все тичат, врява вдигат,
а все не се настигат.

(Колела)

Четирима следват двама,
а всички — носят слама.

(Колата с волове)

Бод-бодило,
пар-парило
край плета ни
се родило;
хванахме го
с ръкавица,
сготвихме го
на чорбица.

(Коприва)

На лescата
край речица
пълна лодка
със дечица.

(Гнездо)

Силен-вилен
гидия.
На гърба му —
кория.
На носа му —
орало.
Има каца
със сало.

(Прасе)

Ходанка ражда
неходка,
неходка ражда
ходанка,
а двете хранят
Йорданка,
че им е мила
стопанка.

(Кокошка и яйце)

Клекна котка
на върлинка,
пред работна
домакинка;
котенцето ѝ
под нея
се люлее
и я дърпа,
хем я дъпра,
хем ѝ мърка.

(Къделя с вретено)

В суха шума
блага дума.

(писмо)

Оцаних си
вратарче —
мурго, черно
татарче,
да си стиска
устата,
да ми пази
палата.

(Катинар)

Осман паша
в затвора,
главата му —
на двора.

(Гвоздей)

Мели, мели
воденица
нито брашно,
ни пшеница.

(Часовник)

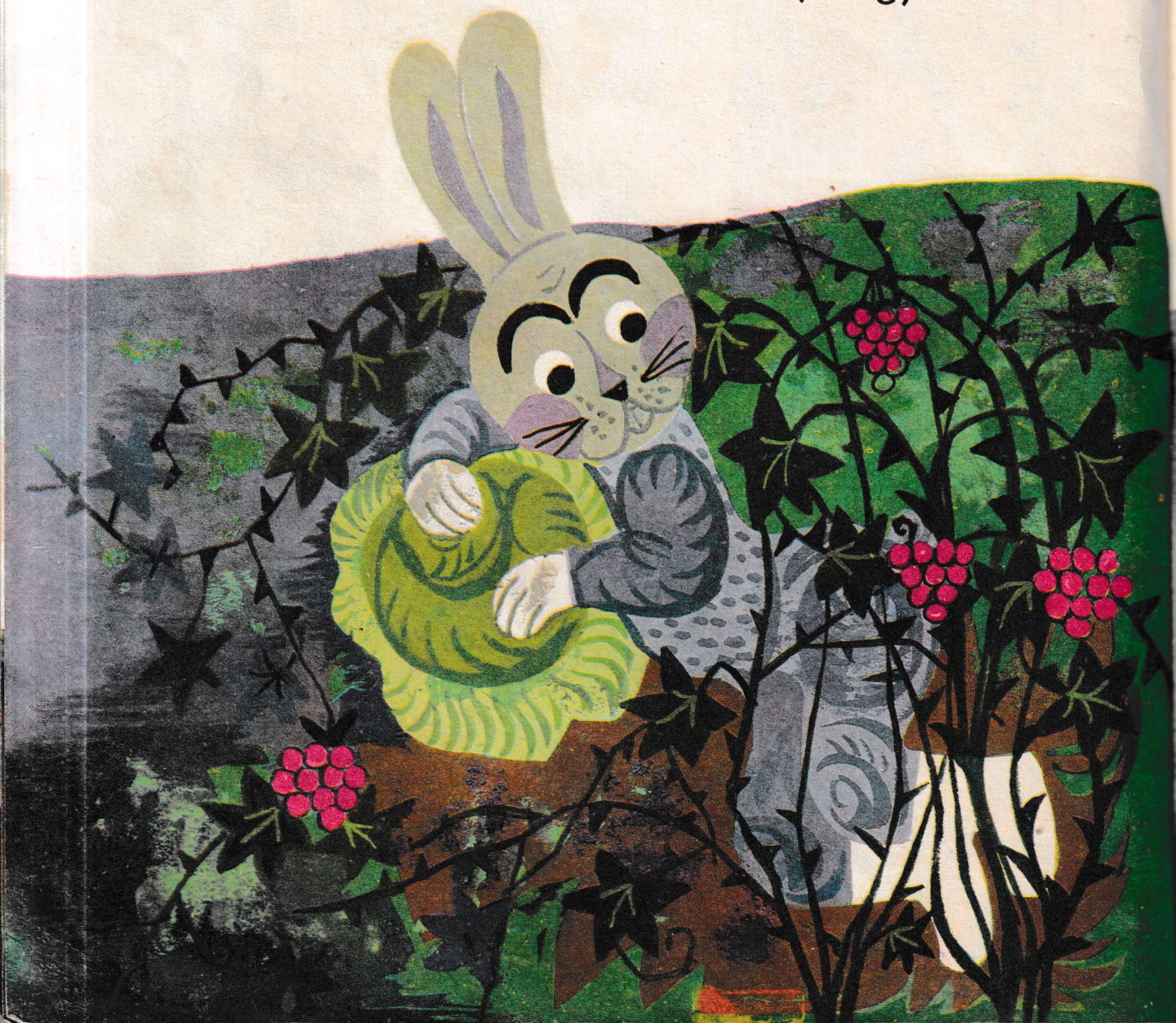

Сиво, живо,
скокливо
и безмерно
страхливо.
Зеле му е
обеда,
в трънака спи
и гледа.

(Заек)

Шарено-мерено,
в пътя намерено,
със крак не ритнато
с ръка не пипнато.

(Змия)

На стената —
царски зет,
лошо мисли
на цял свят.

(Пушка)

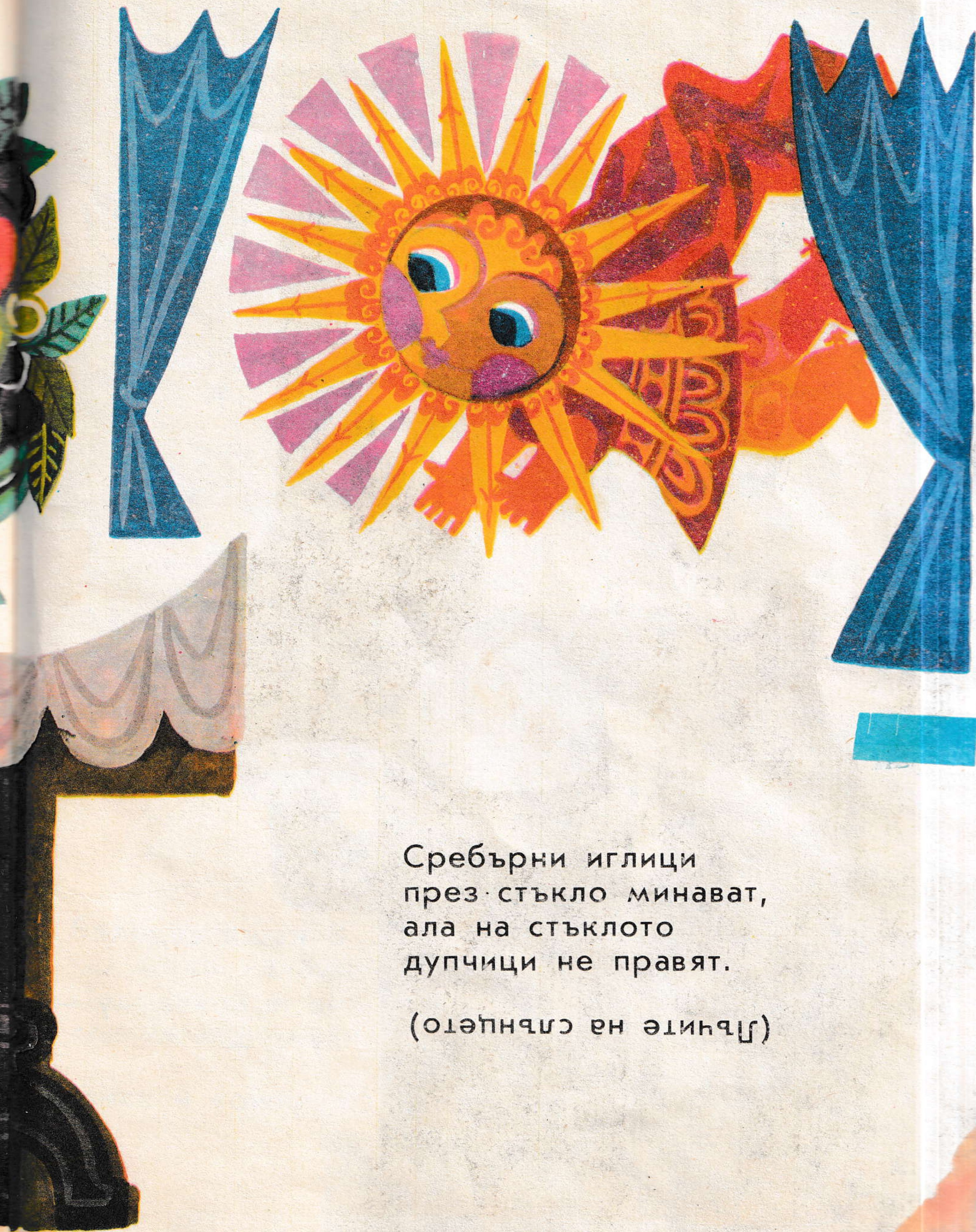

Колко му тънка снагата,
дваж му са дълги краката,
триж му са леки крилата,
само си хвърка и пее,
и пред мухи се гордее,
че му е остър ханджара,
та се страхува и царя.

(Комар)

Сребърни иглици
през стъкло минават,
ала на стъклото
дупчици не правят.

(Лъчите на слънцето)

В къщи седи
агата,
на покрива му —
лулата.

(Печка и комин)

Бяло куче,
тю да се не види!
Цяла зима
спи на керемиди.

(Снегът)

Бубулеста
невеста
от цветята
в полята
гозба прави
за здраве
и по цял свят
се слави.

(Пчела)

Самовила
град градила,
ни на земя,
ни на небо,
със диреци —
сухи колци,
празни дупки —
за прозорци.

(Паяк)

Тънко зънка зла кадънка,
зъбите ѝ все отвънка.
Ни от лен се поленила,
ни от свен се посвенила,
без очи и без горило
нивите опожарила.

(Сърп)

Да е лед,
не е лед,
да е мед,
не е мед,
а се топи
като лед
и е сладко
като мед.

(Захар)

БИБЛИОТЕКА „СЛЪНЧЕВИ ИЗВОРИ"

ДЯДО БЛАГО

МЪДРА БАБА

ГАТАНКИ

За предучилищна възраст

Съставител Кирил Момчилов
Художник Нева Тузсузова
Рецензент Михаил Василев
Редактор Иван Кръстев
Худ. редактор Кирил Гюлеметов
Техн. редактор Виолета Йорданова
Коректор Нина Вълчева
Лит. група V
Код 30/26237/95371—1—81
Дадена за печат на 29. I. 1981 г.
Подписана за печат на 26. VII. 1981 г.
Излязла от печат на 30. XI. 1981 г.
Формат 8/60/90. Печ. коли 8.
Изд. коли 8. УИК 10,35.
Тираж 60 120. Цена 1,34.
Индекс ДБ-1

ДПК „Д. Благоев",
Н. Ракитин 2, София
Издателство Български художник,
ул. Московска № 37

БИБЛИОТЕКА „СЛЪНЧЕВИ ИЗВОРИ“

1,34 лв.